# PONTIFICIÆ CLASSI

FAUSTISSIMIS SUB AUSPICIIS

# ANTONII

PRINCIPIS

# OTHOBONI

*SOLVENTI*

# PROPEMPTICON

*Stephani Gulini.*

Digitized by Google

Digitized by Google

# CARMEN.

AUſpiciis gaude longe majoribus aucta
Adriaci Regina freti; Jonioque ſubacto
profer in Ægæum ſecura Claſſe triumphos.
Romanæ fulgent Aquilæ, rurſusque per Altum
ſanctius attonitis cladem vectura Gelonis
arma movet Latium. Meliori navigat Aſtro
Mars conjuratus, Terror, Fortunaque Miles,
& meret in noſtris conſtans Victoria Caſtris.
Numine plena tuo Pelago gaudente feruntur
Carbaſa dùm ventis; tantò dùm læta ſuperbit
pondere victa Thetis; Geticas, & Sydera Laurus
proſpera maturant; curas depone ſeveras,
pronus & ad notas ſummo deſcende vocatus
culmine Permeſſides, ſpretisque ſororibus Aſtrum
ANTONI nomen niteat: ſic lumine fuſo
TU CASTOR, TU PHÆBUS eris; radiique vigore
unius Iſmariis dederis ſimul Omine clades;
Chriſtiadis Palmas; Vatique in carmina vires.
Senſerat Impietas cæcum crudeſcere vulnus,
iratosque Deos, converſaque Fata, nefandis
non ſaturata malis; poto non arma cruore;
proque Anima, Veteris miſſo Certamine Regni,
bella geri, & rurſus melioribus arma parari
auſpiciis; Summoque iterùm nitente Diali

Fulmina diſponi; minitantia Sydera Cælo
triſte per augurium, Thracum portendere caſum,
& nova pro Venetis confligere Numina terris.
Impatiens animos, iramque movente dolore
(Qualis in Aoniis furialis perſonat umbris
Pentheus, & quanto ſcelerata exclamat Aagave
mugitu) dictis incuſat talibus Aſtra.

Scilicet Adriacis percuſſo fœdere Cælum
partibus indulſit? Venetùm quin Juppiter ipſe
traxit in arma Deos; fractos metuendaque rursùs
fulmina in Odriſios toto ſtruit Æthere Fatum?
Rumpere tergemini quid mi commercia Mundi
profuit, atq; Iſtrum, Tameſimque, Padumq; cruore
inficere? Oceano Tanaim committere, & Aphris
indomitos miſcere Scythas, Scythiæque feroci
Maſſilas, Nomadesque feros, Miſſosque rebelles
profuit, & Numidas, durosque involuere Dacos?
Quid Populos moviſſe pios, animoque labantes,
artibus, & variis, Virtus quos æmula pungit
profuit immiſſa ſtimulaſſe cupidine Regni?
Sequana Bellatrix plures metuenda per Orbes
prælia diſperſit, totaque incendia ripa
eructans toto contraxit vortice Rhenum.
Alpinæ rubuere nives, quod provida forti;
Sed fruſtrà, vallum Natura objecerat hoſti;
Strata cadaveribus trepidanti gurgite fluxit:



Google

Moſula; nec potuit nudis arcere Pyrene
Cautibus armorum flammas; nec Sarmata bellum.
Contagione mali commotus Cimber ab Urſa,
& fruſtrà Danis glaciales Balthicus undas
oppoſuit: fortes Albim ſprevere Cheruſci;
Bructerus Herciniam; ſi quos aut Artica paſcit;
ſub Jove vel calido Mauro comburitur Æſtu
in noſtrum venere diem, motique furore
unius immanes auxerunt Manibus umbras.
Getulas movi ſyrtes, geminamque cruore
infelici Thetidem, tumulavi Regna ſub undis.
Quin ego Romulidum revocantem ſacra, meosque
ſpernentem temere ritus, & jura novantem
Anglica dejeci Solio, preſſumque, vagumque,
bis victum, profugumque Mari, Terraq; carentem
impegi extorrem Gallorum quærere ſedes.
Jam prope regali ſancitum ſanguine Marti;
pugnavitque odiis plusque civilibus Orbis:
horrida per terras baccata licentia ferri;
ſæpius atque ſuas experta Rebellio vires.
Quid mihi jam ſupereſt? Erebi vos Tartara, vosque
Eumenides, ſacriq; Stygis fera Numina, numquam
in caſſum jurata voco nam veſtra agitur res,
Juppiter infenſum quando ſe prodidit hoſtem,
vos cæptis prodeſte meis. Ingentibus auſis,
ingenioque pari tumeant ſi pectora Dite;

fraudibus eludam fraudes, armisque repellam
arma; ſuperfuſo fluitabunt ſanguine Terræ,
& præceps dubium quatiet Diſcordia Mundum.
Forte truces inter rixas, cædesque ſuorum
fratrum cæde madens, ſpoliis inferta potentum
degenerisve dolo plebis male tecta tumultu
vexabat trepido Diſcordia bellica Thraces.
Huc volat Impietas, terrasque cruore natantes;
ut vexilla, feroſque Duces, Turmasque timendas
Chriſtiadum telis vidit deleta, coactis
indulſit lacrymis; tenuit furor Ipſe furentem;
atque incerta gradus, voces quò ferret, & iram
victa dolore ſtetit, majores, faſſaque vires
attritamque ſui partem male ſana profatur.
Hoc deerat miſeris, fracti tot cladibus; ultrò
ut ſua diſcordi ruerent in viſcera dextra,
frangeret & Geticas demens Diſcordia Turmas.
Vosque Stygis Furiæ, metuendaque Numina ditis;
vos ceſſatis adhuc? Latias, & torpida ſedes
pace frui placida, veſtrisque timore ſolutas
cædibus efferri, minitari bella, parare
arma, marique novas, ſinitis committere Claſſes?
Heu pudor Inferni! Solium quid Regnaque jactas
Pluto? quin Superis Erebo contentus, & umbris
cede Diis ſceptrum. Diti confidite, & aris
ponite thura Stygis colitis qui Regna profundi:

Quò furor accenſam, quò me rapis improbe, fruſtra
Heu ſtimulis agitas! Late cum ſurgere cæci
Monſtra videns Orci; rupto qua pandit hyatu
terra vias, ceſſat. Lacero circumdata limbo,
primaque concuſſis, ſtrident qui vertice diris
Anguibus aſſurgit putri Diſcordia Campo.
Ore fluit ſanies, ſquallent rubigine dentes;
triſte minis oculos armarunt igne Cometæ:
Sentibus horrentem ſumma vi concutit haſtam,
intonat horrendum terris, & claſſica voce.
Impia concurrit Ditis chorus omnis ad arma.
Hinc ruit Horror iners, facibusque armata Megæra;
pallidus inde Timor; ſequitur ſimul Impetus amens,
Iraque ſe lacerans, Rabies veſana, Tumultus,
atra Lues, Morbus, morbo læthalior omni
cunctaque domansq; fames, Lethumq; Dolusq; ſceleſtus;
quos Furor abruptis, ſonipes ceu liber habenis,
efferus inſtigat, lentos premit, atque flagranti
ſtipite concuſſo cunctos incendit ad Arma;
Spargit, & attonito bellorum ſemina Mundo.

Nec mora Chriſtiadum varias dilapſa per oras
turba minax tactu florentia proterit arva;
inficit afflatu terras, & pace fugata
permiſcet noſtrum bellorum turbine Mundum.
Hunc cæcus carpit livoris morſus, & ægris
inſita Principibus Regni furioſa libido;



Digitized by Google

agger at hæc clades Socii, tollitque Triumphos
hoſtis, & immiſcens levibus majora periclis
præmia ſollicitat Reges, fidosque Dinaſtas,
Vulgus & incertum, variisque affectibus Urbes
diſtinet, & Populos ſtudia in contraria ſcindit.
Ipſa caput Rerum turpi fraudumve, dolumve
fulta ſatellitio placidam Diſcordia Romam
occupat. Adventu Monſtri ſe cuncta repente
neſcia quò temerata malo, quo mota tumultu;
ſe concuſſa tamen noſcunt, gliſcitque feroci
ingenio ſtimulante furor. Sic pectore in uno
Rixa, Fragor, Studiumque ſimul; Rationis & Iræ
certaque ſeditio. Mentis nec fræna regentis
turba diu patitur; moto ſed ſanguine fervens
æſtuat impatiens, furit, ac male ſana rebellat.
Nec procul apta loco deſunt fomenta furori.
Debilis incerto, nulloque auctore per Urbem
murmurat aura ſono, tenui quæ mota ſuſurro.
vellicat attentas; faciles mox ſubrigit aures;
ora movet Plebis, ſenſim vulgataque parvam
invenit ægra fidem, vires quæſitaque motu
fortior adverſis implet ſermonibus aures.
Sed tum fama metu primo trepida exit in auras,
& medio limphata die mendacia narrans
fraudibus eluſa demens baccatur in Urbe.
E' matrum gremio genitos, ex Urbe revelli

Cives; ut trucibus mittantur victima Turcis.
Non ſatis eſſe dolis ſtolidum corrumpere Vulgus,
& velut hamatis impellere pectora dictis,
promiſſisque fidem nullos habitura per annos.
Ad vim jam ventum: rapitur ſi forte recuſet
armatis inter manicas, & verbera noctu,
ducitur & tetro ſervandus carcere Civis
captivus Venetum, Juvenisque triremibus acer,
crimine fœdatus nullo damnatur, & inſons
exul in extremas Europæ mittitur Oras,
ſpe reditus, Patriæ, Fratrum, Lariumve, Patrumve
protinus avulſa. Famam temerarius Error,
cæcaque credulitas, Pietatis amictaque larva,
ſeditioque latens ſequitur, confictaque firmant.
Tum velut exultat ſubjectis ignibus unda,
æſtuat, & primo, ſpumisque tumentibus albet;
tum furit, exiguo cogi indignataque labro,
jam non ſe capiens toto Cratere redundat;
Ligna ſuperponas; ſi jungas ignibus ignes.
Sic furor ebullit populi; nec pectore toto
tot ſtimulis auctus ſe continet. Ergò citato,
incertoque gradu diſcurrens horridus, aſper,
& ſpirans feritate minas per compita ſecum
vindictam, cædes, flammas meditatur, & arma.
Jam turbas concire novas, miſcere tumultu
proxima quæque parat; jam ſeditioſa pudore

Principis excuſſo, ſtudiis, fulctusque nocentum,
Baccanti ſimilis coram convicia, rixas,
probaque confundit; ſceleris comitesque frementi
voce ferit. Videas uno ſimul impete ferri,
elato veluti ſigno; vel Claſſica bellum
ſi fremerent cantu. Ad notas diſcurritur Ædes,
Miles, & inviſo petitur dimittier antro.
Saxa, Facesque volant, Mugitus, Turba, Tumultus,
Horror, & in dubiis confundens omnia Terror
auget, & inſano minitantur Turbine cladem.
Dum fera terribili laceram Diſcordia Romam;
Impietas dubio bellorum turbine terras
concutit; ingenti Mundi tremefactaque motu
machina jam nutans in quem Fortuna reclinet
ambigit imperium, feſſus quem ve Orbis adoret.
Religio cauta proſpectans mente pericla,
mobiliumque vices rerum, quid crimen, & audax
Culpa, færoxque Nefas poſſint edocta, Quirini
erumpit Solio; Sedes ubi Templaque nullo
contemerata malo, nulla fuſcataque nube
ſervat, & Antoni latitans ſubrepit in Ædes.
Invenit Imperii moderantem jura; precesque
ſupplicis aut Populi, meriti vel Vota beantem;
ære, vel oppreſſam ſolventem munere Turbam;
*Muſarum*que aris operantem carmine Sacris.
*Diva* cui ſubitò. Miſcetur Roma tumultu;

Tuque abes ANTONI, columen, tutela ſalutis,
unaque ſpes Regni? Sceleri jam cuncta furenti
Diſſidioque patent; certo promptusve periclo
ni vires, pectusque opponas, fulgeſcere flammas
hinc videas; dubia capies hinc aure fragorem,
& fruſtrà lapſis oppones Numina rebus.
Corripe quin trepidos; terrebunt nomen, & Ora
ipſa tui ſontes, pugnabit notaque Virtus.
Ipſa adero, mecumque potens concurret Olympus.
Surgit ad hæc Heros; generoſo pectore grandes
nec ſtimulos paſſus pulchram prorumpit in iram.
Diva ſequar quocumque vocas, profundere plures
corpore nunc animas certus; ſi pluribus unum
ditaſſet natura ſinum; per tela, per hoſtes
ibo, & communi vitam vovebo ſaluti.
Hæc dicens ſtimulis animum pungentibus actus,
unus, & ipſe ſui Clypeus, Cuſtodia, Miles,
devolat. At dextra gladio munita coruſco
Juſtitia, & ſuperis æquans Clementia forti
munit utrumque latus vigili, præitque verenda
Majeſtas, Comitasque ſimul, Prudentia rebus
in duris experta, Fides, Facundia, notus
Virtutumque chorus pleno comitantur euntem
agmine, & ingenti pectus munimine firmant.
Ipſe, velut celſo conſurgens vertice Olympus
ſub pedibus nimbos temnens, Hyemesque ſonoras,

altior emergens Pluviis, & Fulmine, nulla
perpetuum paſſus violari nube ſerenum,
ſecuris, ſimilisque ſui procedit inermis
armatas inter Turbas, Populumque frementem.
Cum fera ad aſpectum ſacro correpta pavore
Turba ſilet; mox tela cadunt; vaga concidit Ira,
& Furor, & Rabies languet veſana, reditque
Vulgus ad obſequium. Majeſtas ſcilicet una
Principis obſtantes potuit fregiſſe tumultus,
& Populos terrere metu, & comitate mereri.

Religio interea turbis dilapſa bifrontis,
ingens quid meditans, Jani defertur ad Ædes.
Temporis exuviæ, frangentis, cunctaque Sæcli
reſtat adhuc Templum nullo venerabile cultu,
ſanguine fœcundum nullo, quod nulla frequentant
vota; nec aurato pendent Donaria tecto:
terribile, infauſtum, tetrum, ſolumque timenda
Relligione ſacrum; laterum compagine Tectum
ære riget ſolido, ſquallent rubigine Poſtes,
ferratæque ſonant calybum ſtructura Columnæ.
Sanguineo incluſus Templo; vinctusque catenis
ore fremit Mavors; rugit ſimul impetus, Horror,
Inſidiæ, dirumque Scelus, ferroque cruento
Mors armata ſedet. Bellorum ſanguine turpis
Ara calet; crepitat direptus ab Urbibus ignis:
Exuviæ circum pendent, infractaque Tela;

Digitized by Google

protriti Currus, avulſaque Roſtra Carinis.
Relligio excuſſo ferratos cardine Poſtes
ſternit, & arreptas Veterum, quæ fortè jacebant
Romulea victrix Aquilas ſubſtollit ab Arce.

Ut Vexilla leves, Vexilla timenda ſub auras
emicuere; Jugis diſcuſſa nocte Latinis
Regia fulſit Avis, geminato fulmine major,
certaque victricis radiarunt Omina Palmæ
Viſa per Ænotriam Cælo rutilare ſereno
Fulgura, & armorum trepidis cum murmure Vētos
auribus obſtrepere, & fremitu gliſcente Latinas
ſurgere Virtutes, aſſumere Pectora vires;
ſopitosque diù Fabiis, fortique Camillo,
Scipiadisque pares animos, dignosque triumphis
creſcere, & illuſtris ſuccendi Martis amore:
Viſa triumphali poſt hæc Capitholia voce
plaudere, & ad voces reſono clamore Quirini
Colle repercuſſo repleri plauſibus Urbem.
Pierium lætis reboavit Sortibus Antrum;
liber & Aonio concuſſit vertice ſylvas
exultans Pindus; ſacras fremituque canoro
ludere per Lauros Zephirus, Nynphæque per Arva
viſaque laxatis blando de fontibus undas
fundere Cyrrha ſono; Geticoque timore ſolutæ
grandia Chriſtiadis modulari Oracula muſæ.

Tùm Dea propitio rata Numine, & armis

dùm fera corda calent, manibus dùm tela coruſcant,
utendum promptis, animos ſic PRINCIPIS urget.
Utere ſorte data: luſit ſe fraudibus Hoſtis
ipſa ſuis; moto ſceleratam ſterne furore.
& male conceptam rabiem converte feroces
cautus in Iſmarios: Illic deſæviat ardor:
Illuc ira minas: illuc incendia, cædes,
vulnera deportet. Tota quod mente petiſti
exhibet ANTONI Numen: quot viribus Æther
militet Adriacis, faveant quam Sydera cæptis
noſces; offuſa tergas ſi lumina nube.
Grata movet Superos Pietas; humana ſed ortu
oppoſitis compacta ſuo ſibi ſæpè repugnant,
vimq;moramq;ſtruunt.Superet qui ſtrenuus hoſtē;
vires ſpernat, & obſtantes hic præmia laudum
unus habet. Tantùm graſſari ad ſumma probatæ
Virtuti licuit; Ducibus per dura Latinis:
unde genus, nomenque trahis, ſudore parata
Civica, Muralis, pulcher, lauroque Triumphus;
ſummaq; magnanimos tribuere pericula Honores.
Auſpice te cernes Aquilas juveneſcere, forti
Suppetias, Omen, Veneto roburque Leoni
(infremat Invidia; allatrent Acheronte refuſo
*Monſtra* licet Ditis; totus conſpiret Avernus.
*Sic placitum* ſuperis) aucturas omine Palmas.
*Solvite* Romuleo, metuendam ſolvite Claſſem

littore victrices, tantoque ſub auſpice Turmæ;
grandia vecturæ confoſſo ex hoſte Trophæa.
Tuque potens Superi victrix Regina Profundi;
perpetuus Fidei clipeus; prægrande reſurgens
Italiæ nomen; Virtutis & una Latinæ
æmula, nunc hæres; ingens inſultibus olim
barbaricis ſcutum, Getici terrorque Tyranni;
Alitibus firmata novos jam mente triumphos
concipe magnanima. Nimium durata tenaci
Pectora propoſito Venetum virtute ſubacta;
celſaque vel rupto, circum vallataque ſaxo
horreat, & dubio conſurgat in Æquore Rupes
victa cadet; clarumque dabit Lymera trophæum.
Fidite nunc ſcopulis; immania tollite ſaxa;
nunc Pelagi latebras; ſcutum nunc quærite Valli
ſerviles Animæ: faciles dabit ardua Virtus
ad Palmas aditus; victique ediſcite tandem
pervia cuncta Pio; tutum nihil eſſe nocenti.
Hinc vires, animosque ſacro faciente triumpho,
effuſo, mentisque fugas ſuperante volatu
Æquora tranſmittes, grandi ſub pondere victo
ſe curvante Salo, cunctis nitentibus auris,
& jam deficiente Noto tot pandere vela.
Ægæum; Joniumque fretum, claramq; Zacyntum,
Chaoniam, tenerum pavit quæ glandibus Orbem,
ſpretaque tranſilies celeri Acroceraunia curſu,

Hoſtibus & pulſis, fœda victaque procella,
effera in Albanum prorumpes litus, & uno
impete victrices Elyma, atque Aulone ſubactis
Arcibus Odriſiis Aquilas, metuenda Leonis
ſignaque ſubſtolles; Prædonibus atque fugatis
Adriaco tandem potieris Littore Victrix.

Dixit, & Ænotrium læva volitare Latinæ
per Cælum Volucres; pennis armataque, & ungue
nubibus effingi ſpecies eſt viſa Leonis,
Tyrrhenoque alacris ſolvit de Littore Claſſis.

ROMÆ, *MDCXC.*

*Ex Typographia Joannis Jacobi Komarek Boëmi,*
*apud Angelum Cuſtodem.*

SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google